Ulkoasiainvaliokunta

Keskiviikko 18.11.2020 klo 11.00—13.05

Läsnä
puheenjohtaja Mika Niikko ps
varapuheenjohtaja Erkki Tuomioja sd
jäsen Eva Biaudet r (1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12)
jäsen Inka Hopsu vihr (1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11) (12 osittain)
jäsen Saara Hyrkkö vihr (1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12)
jäsen Kimmo Kiljunen sd (8, 9, 10, 11, 12, 13)
jäsen Johannes Koskinen sd (9, 10, 11) (8, 12 osittain)
jäsen Katri Kulmuni kesk (1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11) (8, 12 osittain)
jäsen Jaana Pelkonen kok
jäsen Kristiina Salonen sd (9, 10, 11) (12 osittain)
jäsen Mikko Savola kesk (1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11,) (12 osittain)
jäsen Ville Tavio ps
jäsen Anne-Mari Virolainen kok (1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11) (12 osittain)
varajäsen Ilkka Kanerva kok (8, 9, 10, 11) (12 osittain)
varajäsen Elina Lepomäki kok (1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10) (11 osittain)
varajäsen Jouni Ovaska kesk (8, 9, 10, 11) (12 osittain)
varajäsen Arto Satonen kok (1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11) (12 osittain)

Sihteerit
valiokuntaneuvos Tiina Larvala
valiokuntaneuvos Jonna Laurmaa

1. Nimenhuuto

Toimitettiin nimenhuuto. Läsnä oli 12 jäsentä.

2. Päätösvaltaisuus

Kokous todettiin päätösvaltaiseksi.

3. Valtioneuvoston selvitys: EU:n maahanmuutto- ja turvapaikkapolitiikan uudistus

Valtioneuvoston E-selvitys E 125/2020 vp

Asiantuntijalausunto E 125/2020 vp UaV 17.11.2020 professori Martti Koskenniemi Asiantuntijalausunto ; A 3
Asiantuntijalausunto E 125/2020 vp UaV 17.11.2020 vt. Suomen maatoimiston päällikkö Simo Kohonen, IOM Finland Asiantuntijalausunto ; B ja C 3
Asiantuntijalausunto E 125/2020 vp UaV 17.11.2020 suunnittelija Aleksi Seilonen, Suomen Punainen Risti Asiantuntijalausunto ; D 3

Asiantuntijalausunto E 125/2020 vp UaV 17.11.2020 yhteiskuntasuhdepäällikkö Katja Mannerström, Suomen Pakolaisapu ry Asiantuntijalausunto ; E 3

Merkitään tiedoksi, että valiokunnan jäsenet ovat kuulleet asiantuntijoita etäkuulemisessa 17.11.2020

Valiokunnassa olivat kuultavina:
- professori Martti Koskenniemi, liite
- vt. Suomen maatoimiston päällikkö Simo Kohonen, IOM Finland, liite
- suunnittelija Aleksi Seilonen, Suomen Punainen Risti, liite
- yhteiskuntasuhdepäällikkö Katja Mannerström, Suomen Pakolaisapu ry, liite

4. Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle komission ehdotuksesta EU:n ulkosuhderahoitusjärjestelmäksi rahoituskaudelle 2021–2027, sisältäen ehdotukset Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi naapuruus-, kehitys- ja kansainvälisen yhteistyön välineen perustamisesta; neuvoston asetukseksi naapuruus-, kehitys- ja kansainvälisen yhteistyön välinettä täydentävän, Euratomin perustamissopimukseen perustuvan eurooppalaisen ydinturvallisuusvälineen perustamisesta; Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi liittymistä valmistelevan tukivälineen (IPA III) perustamisesta; neuvoston päätökseksi merentakaisten maiden ja alueiden assosiaatiosta Euroopan unioniin, mukaan lukien suhteet Euroopan unionin sekä Grönlannin ja Tanskan kuningaskunnan välillä; sekä unionin ulkoasioiden korkean edustajan ehdotuksen neuvoston päätökseksi Euroopan rauhanrahaston perustamisesta.

Valtioneuvoston U-kirjelmä U 88/2018 vp

Valtioneuvoston U-jatkokirjelmä UJ 37/2020 vp
Liiteasiakirja Perusmuistio EU:n ulkosuhderahoitusjärjestelmän uudistamista rahoituskaudella 2021-2027 koskevista asetusneuvotteluista

Merkitään tiedoksi, että valiokunnan jäsenet ovat kuulleet asiantuntijoita etäkuulemisessa 17.11.2020

Valiokunnassa olivat kuultavina:
- yksikönpäällikkö Katja Ahlfors, ulkoministeriö
- lähetystöneuvos Elina Poikonen, ulkoministeriö
- lähetystöneuvos Outi Hyvärinen, ulkoministeriö
- erityisasiantuntija Ilmari Uljas, puolustusministeriö

Valiokunta päätti, ettei asian UJ 37/2020 - U 88/2018 johdosta ryhdytä enempiin toimenpiteisiin.

Asian käsittely valiokunnassa on päättynyt.

5. Valtioneuvoston kirjelmä Eduskunnalle komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi unionin talousarvion suojaamisesta tilanteissa, joissa oikeusvaltioperiaatteen noudattamiseen jäsenvaltioissa kohdistuu yleisiä puutteita (asetus EU:n talousarvion suojaamisesta oikeusvaltiopuutteilta)

Valtioneuvoston U-kirjelmä U 40/2018 vp

Valtioneuvoston U-jatkokirjelmä UJ 41/2020 vp
Liiteasiakirja Asetusehdotus yleisestä ehdollisuusjärjestelmästä unionin talousarvion suojaamiseksi (oikeusvaltiomekanismi)

Ennakkokäsittely

Ulkoasiainvaliokuntaan on saapunut jatkokirjelmä UJ 41/2020 vp - U 40/2018 vp mahdollisia toimenpiteitä varten.

Valiokunta hyväksyi kannanoton: Valiokunnalla ei ole huomauttamista valtioneuvoston toimintalinjaan

Asian käsittely valiokunnassa on päättynyt.

6. Valtioneuvoston selvitys: Komission työohjelma 2021

Valtioneuvoston E-selvitys E 134/2020 vp
Liiteasiakirja Komission työohjelma vuodelle 2021

Asia on saapunut ulkoasiainvaliokuntaan tiedoksi.

Valiokunta merkitsi asian tiedoksi.

Asian käsittely valiokunnassa on päättynyt.

7. Euroopan neuvoston Suomen valtuuskunnan kertomus Euroopan neuvoston parlamentaarisen yleiskokouksen toiminnasta vuonna 2019

Kertomus K 5/2020 vp

Asia on saapunut ulkoasiainvaliokuntaan mietinnön antamista varten.

Valiokunta päätti kuulla asiantuntijoita.

8. EU:n puolustusministerien epävirallinen videokokous 20.11.2020

Eurooppa-neuvoston ja EUn neuvostojen kokoukset EUN 132/2020 vp
Eurooppa-neuvoston ja EUn neuvostojen kokoukset EUN 132/2020 vp ; A 8

Valmistelu

Valiokunta merkitsi saapuneeksi: puolustusministeriön tavoitemuistion koskien EU:n epävirallista puolustusministerikokousta ja EDA:n ministerijohtokunnan kokousta 20.11.2020.

Valiokunnassa olivat kuultavina:
- puolustusministeri Antti Kaikkonen, puolustusministeriö
- erityisasiantuntija Ilmari Uljas, puolustusministeriö
- erityisasiantuntija Krista Salo, puolustusministeriö

Merkittiin selvitys saaduksi.

9. Pohjoismaisen puolustusyhteistyön (Nordefco) puolustusministerikokous 5.11.2020

Valiokunnan oma asia O 71/2020 vp

Liiteasiakirja Pohjoismaisten puolustusministereiden videokokous 5.11.2020; puolustusministeriön muistio ; A 9

Valiokunta merkitsi saapuneeksi: puolustusministeriön muistion 16.11.2020.

Valiokunnassa olivat kuultavina:
- puolustusministeri Antti Kaikkonen, puolustusministeriö
- erityisasiantuntija Anton Staffans, puolustusministeriö
- erityisasiantuntija Krista Salo, puolustusministeriö

Merkittiin selvitys saaduksi.

Asian käsittely valiokunnassa on päättynyt.

10. Valtioneuvoston selvitys: Suomen vuoden 2021 Nordefco-puheenjohtajuuskausi

Valtioneuvoston UTP-selvitys UTP 16/2020 vp

Liiteasiakirja Puolustusministeriön muistio 16.11.2020 ; A 10

Asia on saapunut eduskuntaan.

Valiokunta merkitsi saapuneeksi: puolustusministeriön muistion 16.11.2020.

Valiokunnassa olivat kuultavina:
- puolustusministeri Antti Kaikkonen, puolustusministeriö
- erityisasiantuntija Anton Staffans, puolustusministeriö
- erityisasiantuntija Krista Salo, puolustusministeriö

Merkittiin selvitys saaduksi.

Valiokunta lähetti asian mahdollisia toimenpiteitä varten puolustusvaliokuntaan.

11. Valtioneuvoston selvitys: Tanskan vuoden 2020 Nordefco-puheenjohtajuuskauden painopisteet

Valtioneuvoston UTP-selvitys UTP 17/2020 vp ; A 11

Asia on saapunut eduskuntaan.

Valiokunta merkitsi saapuneeksi: puolustusministeriön muistion 16.11.2020.

Valiokunta päätti perustuslain 50 §:n 3 momentin nojalla, että asian käsittelyyn osallistuvien valiokunnan jäsenten on noudatettava vaiteliaisuutta muistion käsittelyssä.

Valiokunnassa olivat kuultavina:

- puolustusministeri Antti Kaikkonen, puolustusministeriö
- erityisasiantuntija Anton Staffans, puolustusministeriö
- erityisasiantuntija Krista Salo, puolustusministeriö

Merkittiin selvitys saaduksi.

Valiokunta lähetti asian mahdollisia toimenpiteitä varten puolustusvaliokuntaan.

12. Valtioneuvoston ulko- ja turvallisuuspoliittinen selonteko

Valtioneuvoston selonteko VNS 4/2020 vp

Asia on saapunut ulkoasiainvaliokuntaan mietinnön antamista varten. Asia on lisäksi lähetetty hallintovaliokuntaan, puolustusvaliokuntaan ja tulevaisuusvaliokuntaan lausunnon antamista varten.

Valiokunnassa olivat kuultavina:
- ulkoministeri Pekka Haavisto, ulkoministeriö
- puolustusministeri Antti Kaikkonen, puolustusministeriö
- ylijohtaja Esa Pulkkinen, puolustusministeriö
- alivaltiosihteeri Kai Sauer, ulkoministeriö

Merkittiin, että kokous ei enää ollut päätösvaltainen.

13. Euroopan unionin neuvoston kokous 12.10.2020 (Ulkoasiainneuvosto)

Eurooppa-neuvoston ja EUn neuvostojen kokoukset EUN 116/2020 vp

EUN-raportti Ulkoasiainneuvosto 12.10.2020

Valmistelu

Merkittiin valiokunnalle jaetuksi: ulkoministeriön muistio 7.10.2020 (valmistelu kirjallisessa menettelyssä 8.10.2020).

Raportointi

Merkittiin saapuneeksi ulkoministeriön raportti 14.10.2020.

Valiokunnassa olivat kuultavina:
- ulkoministeri Pekka Haavisto, ulkoministeriö
- osastopäällikkö Mikko Kinnunen, ulkoministeriö
- yksikönpäällikkö Matti Nissinen, ulkoministeriö

Asian käsittely valiokunnassa on päättynyt.

14. Ulkoministerien epävirallinen videokokous 19.11.2020

Eurooppa-neuvoston ja EUn neuvostojen kokoukset EUN 133/2020 vp

EUN-asiakirjaluonnos Ulkoministerien epävirallinen videokokous 19.11.2020; Suomen tavoitteet

Valmistelu

Merkittiin saapuneeksi ulkoministeriön tavoitemuistio 13.11.2020.

Valiokunnassa olivat kuultavina:
- ulkoministeri Pekka Haavisto, ulkoministeriö
- osastopäällikkö Mikko Kinnunen, ulkoministeriö
- yksikönpäällikkö Matti Nissinen, ulkoministeriö

Merkittiin selvitys saaduksi.

15. Muut asiat

-

16. Seuraava kokous

Ilmoitettiin, että valiokunnan seuraava kokous on torstaina 19.11.2020 klo 12.00

Pöytäkirjan vakuudeksi

Valiokuntaneuvos Tiina Larvala